

ПУБЛІЧНО-ПРАВОВЕ ТА ПРИВАТНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ СФЕР СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

УДК 342.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-2-51-57

Юрій КОЗАР[©]

доктор юридичних наук, професор
(Ужгородський національний університет,
м. Ужгород, Україна)

Максим ГАРІФУЛЛІН[©]

аспірант
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків, Україна)

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ КОНТРОЛЬ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Досліджено законодавство, наукові розробки для розкриття основних елементів парламентського контролю у сфері публічного управління в Україні, визначено основні проблеми та тенденції розвитку цього питання. Зазначено, що основною метою цього виду контролю є здійснення регулювання діяльності органів управління, визначення основних недоліків та перешкод на шляху до реалізації ефективного виконання органами публічного управління своїх функцій та усунення цих перешкод. Акцентовано на тому, що парламентський контроль у сфері публічного управління є недостатньо вивченим та здійснено спробу його подальшого вдосконалення.

Ключові слова: контроль, парламентський контроль, публічне управління, види контролю, принципи контролю, законність у сфері державного управління.

Постановка проблеми. Питання парламентського контролю у сфері публічного управління в Україні є дуже важливим та актуальним на цей час. Основна проблема парламентського контролю як суспільного явища існує і повинна мати шляхи вирішення. Парламент під час ухвалення законів повинен здійснювати контрольну функцію за органами публічного управління щодо питання виконання ними законів, також парламент повинен виявляти недоліки та перешкоди у виконанні органами публічного управління законів. Парламентський контроль покликаний створити умови, які будуть належними для реалізації законів управлінськими органами, також покликаний створити умови функціонування всієї системи виконавчих органів, її структур та членів органів управління. Парламентський контроль за публічним управлінням повинен бути здійснений у межах принципу законності та поділу влади. Тому, відповідно до принципу законності та поділу влади, парламент має отримувати всю належну інформацію про дійсний стан роботи органів публічного управління, про стан виконання ними своїх повноважень, а в разі виникнення проблем у діяльності цих органів, забезпечити належні умови та здійснювати вплив на їх діяльність. А це означає, що парламентський контроль у сфері публічного управління має мати певні методи і засоби впливу, прийоми, за допомогою яких він зможе здійснювати свою контрольну функцію у цій сфері та забезпечувати реалізацію прав громадян. Дослідження питання

© Ю. Козар, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6424-6419>

kozar.yurij@ukr.net

© М. Гаріфуллін, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-6469-4924>

mgaspire20@gmail.com

парламентського контролю є важливим і актуальним як в теоретичному, так і в практичному значенні.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. О. Андрійко, І. Берназюк, О. Майданик, У. Олексій, Б. Пережняк, Л. Полякова та багато інших вітчизняних науковців присвятили свої наукові праці вищезазначеній темі, однак вона все ще потребує деталізації та уточнення.

Мета дослідження полягає в тому, щоб дослідити законодавство, наукові бачення для розкриття основних елементів парламентського контролю у сфері публічного управління в Україні, визначення основних проблем та тенденції розвитку цього питання.

Виклад основного матеріалу.

1. Поняття та сутність «парламентського контролю»

Досліджуючи цю тему про поняття та сутність «парламентського контролю», необхідно з'ясувати поняття «контроль». У словнику української мови це поняття розуміють в таких аспектах, як: перевірка, облікдіяльності кого-, чого-небудь, нагляд за кимсь, чимсь; установа або орган, що здійснює перевірку, нагляд за ким-, чим-небудь та ін. [1, с. 826].

З вищезазначеного можна зробити висновок, що «контроль» можна розуміти і як установу, що здійснює контроль, та також як безпосередню діяльність установ та органів щодо здійснення контролю.

Також необхідно виділити і підходи вчених до поняття «контролю»: розуміють це поняття у вигляді елементу управлінської діяльності (діяльності суб'єктів управління) у формі спостереження та перевірки щодо об'єкта контролю для виправлення недоліків та координації роботи у відповідному напрямі; розуміють це поняття у вигляді функції управління, напрям відповідного органу (суб'єкта) для забезпеченості реалізації рішення [2, с. 154].

Визначивши безпосередньо поняття «контроль» та підходи до нього, необхідно з'ясувати поняття «парламентського контролю», його мету, значення. Парламентський контроль – це окремий вид державного контролю, що здійснюється відповідно до Конституції і законів України, Парламентом України – Верховною Радою України для отримання відповідної інформації про діяльність інших органів влади та їх посадових осіб та реагувати у випадках порушень з боку цих органів положень, законів та Конституції України для забезпечення та виконання принципу законності у всіх сферах державного управління. Поняття парламентського контролю насамперед вказує на оцінку щодо діяльності та роботи уряду та його членів з боку Парламенту (Верховної Ради України).

Спеціальними є й форми парламентського контролю, способи, методи і порядок його здійснення та реагування на отримані результати. Контроль має бути спрямований на визначення методів та способів, з якими діяльність уряду може здійснюватись ефективно та результативно, також діяльність повинна бути відкритою та прозорою і визначати різні політичні підходи [3].

Можна виділити такі підходи щодо тлумачення сутності парламентського контролю: контроль як функція управління; контроль як елемент управління; контроль як система спостереження та перевірки [4, с. 16].

Також можна звернутись до Висновку № 1-в/2001 від 14 березня 2001 року Конституційного Суду України, який щодо поставленого питання зауважив, що парламентський контроль – це контроль, що здійснюється через орган державної влади для забезпечення конституційних прав. Парламентський контроль є важливою складовою демократії. Відповідно до Основного закону держави парламентський контроль – це діяльність Верховної Ради України, яка основним завданням якої є контроль за діяльністю органів публічного управління, контроль за бюджетом та іншої дії. Тому можна сказати, що парламентський контроль – це право Верховної Ради України, що може здійснюватись нею як безпосередньо, так і опосередковано [5].

Після визначення поняття «контроль» та «парламентський контроль» необхідно з'ясування поняття «державного (публічного) управління», але найбільш вживаного поняття «публічного управління» в наукових джерелах немає. Найбільш поширеною ознакою джерел щодо терміну є – розбіжність роз'яснення цього поняття, зміст визначення щоразу набуває нового інтерпретування та конкретизації. Можна навести кілька підходів:

– перший підхід – як «управління, яке зосереджене на виконання публічного інтересу і містить у собі такі ключові елементи: державне, тобто здійснюється відповідним державним органом, та громадське управління, яке здійснюється інституціями». Зазначений підхід є справедливим, аргументований та найбільш прийнятний. Науковець А. Мельник вперше приділив увагу та виокремив поняття «публічне управління». Він також схилився до думки, що його елементами є державне та громадське управління, які внаслідок взаємодії доповнюють одне одного, посилюють дію та реалізують публічний інтерес;

– другий підхід – як «інтегральний системний механізм». Увага зосереджена на його частинах, інститутах, системах, тобто на внутрішній структурі, ними можуть бути політичні програми, орієнтири, процедурні питання, регулювання, управлінські структури та їх склад, які фінансувались з місцевого чи державного бюджету, також повинні ці структури відповідати за управлінську діяльність на рівні національному чи місцевому;

– третій підхід – як вплив суб'єкта, який наділений відповідною публічною владою безпосередньо на предмет, який становить великий суспільний інтерес. Публічне управління – це діяльність щодо здійснення управлінських дій з метою досягнення відповідної мети шляхом організації перенаправлення різних ресурсів, включно з людськими та матеріальними;

– четвертий підхід – як взаємозв'язок органів державної влади із суспільством. Важливим є те, що в цьому разі наявна певна мета, а саме реалізація державної політики у всіх сферах суспільного життя, яке здійснюється завдяки ефективній діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, фізичних осіб та інших суб'єктів;

– п'ятий підхід – як галузь практики та теорії. Публічне управління – це галузь практики та теорії, яка є головною для публічного адміністрування, що спрямоване для досягнення бажаного результату та можливості публічного управління забезпечити такий результат, тому увага має приділятися внутрішній побудові державних установ, а саме проведенню контролю, організаційного забезпечення, плануванню, управлінню щодо персоналу, інформаційного та технологічного забезпечення;

– шостий підхід – як об'єкт наукового пізнання. Тобто цей підхід наголошує на тому, що це питання потребує наукового дослідження.

Отже, під публічним управлінням важливо розуміти таку участь народу в управлінні державою, що гарантує взаємодію між політичною системою, державним сектором, співвідношення державних, муніципальних та народних інтересів, також залучає суспільство до контролю всіх органів державної влади [6].

2. Основоположні принципи парламентського контролю

Парламентський контроль за сферою публічного управління має реалізовуватись із дотриманням принципу законності. Наявна проблема дотримання та забезпечення цього принципу і ця проблема має комплексний характер. Для її подолання необхідна підтримка всього суспільства у боротьбі за право. Законність – це система юридичних правил, норм, засобів та гарантій з відповідними їм державними структурами, що мають завдання – забезпечення практичного виконання законів та інших актів. Відповідний принцип законності має відповідати та складатись із таких обов'язків, як реалізація виконання законів та з передумовою, що всі суб'єкти мають діяти у спосіб, що передбачений законами України. Система органів державної влади для забезпечення принципу законності поділена по горизонталі та вертикалі. По горизонталі наявний поділ на – законодавчий, виконавчі та судові органи. По вертикалі поділ наявний на центральні та місцеві органи. Також необхідно формувати між підсистемами взаємного контролю систему стримувань і противаг. Принцип законності реалізовується також і тоді, коли ні одна гілка влади не має права діяти на противагу закону, всі гілки влади мають бути підкорені йому. Повинні бути засоби збереження законності, цей обов'язок покладається на відповідні органи та вони наділяються певними державно-владними повноваженнями. Кожен з цих органів (засобів) повинен мати специфічні риси, що властиві тільки йому. Також варто зазначити, що ці засоби мають єдину мету – забезпечення законності в державному управлінні. Одним із таких засобів є парламентський контроль. Можна виділити такі його риси:

1) для досягнення завдання контрольні функції мають:

– встановити виконання виконавчими органами своїх завдань;

– надати відповідну та правильну оцінку діяльності органів виконавчої влади;

- забезпечити ухвалення рішень для вдосконалення діяльності виконавчих органів влади;
- у випадку порушення парламент має вжити заходів щодо відновлення законної діяльності, здійснення превентивних заходів тощо;
- 2) парламентський контроль містить у собі низку повноважень:
 - здійснення контролю за діями органів виконавчої влади;
 - контроль за діяльністю Кабінету Міністрів України;
- 3) особливості наявні і в змісті результатів, що отримуються.

Принципи парламентського контролю за публічним управлінням – це керівна ідея, основні засади здійснення контролю для забезпечення інтересів суспільства. Основні принципи парламентського контролю це: законності – забезпечення дотримання норм закону; відповідальності контролюючого органу перед суспільством і державою; професійності; неупередженості – відсутність будь-яких упереджень (і зовнішніх, і внутрішніх) у вирішенні питань; об'єктивності – діяти, спираючись на факти, які є або можуть бути доведені; гласності – дії мають бути гласними та відкритими, всі рішення мають бути опубліковані; систематичності, регулярності та інших [7, с. 17].

Як відомо, парламентський контроль здійснюється парламентом України, а саме Верховною Радою України. Основні, конституційні повноваження парламенту визначені статтею 85 Конституції України. Зі всіх наведених повноважень щодо безпосередньо парламентського контролю за системою державного управління можна виділити такі повноваження: визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики; затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; розгляд і ухвалення рішення щодо схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України; призначення за поданням Президента України Прем'єр-міністра України, міністра оборони України, міністра закордонних справ України, призначення за поданням Прем'єр-міністра інших членів Кабінету Міністрів України, голови Антимонопольного комітету України, голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, голови Фонду державного майна України, звільнення зазначених осіб з посад, вирішення питання про відставку Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України; здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України відповідно до Конституції та закону; затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього, контроль за виконанням Державного бюджету України, ухвалення рішення щодо звіту про його виконання та інші повноваження [8, с. 46].

Також важливе дослідження і закордонної літератури для повного вивчення цього питання. У закордонній літературі є погляд, згідно з яким категорія «парламентський контроль» виокремлюється у важливу функцію парламенту, між законотворення та представницькою функцією. Значення парламентського контролю є вищим, має більший пріоритет, порівняно з іншими його функціями. Також можна помітити, що думки закордонних науковців є суперечливими щодо цього питання. Розбіжність та суперечність полягає в тому, що одні науковці не виділяють контрольну функцію в основні функції парламенту, а зазначають її як допоміжну, або взагалі не виділяють цю функцію, пояснюючи це тим, що немає потреби в наявності контрольних повноважень парламенту. Інші автори навпаки зазначають необхідність та важливість цієї функції парламенту, як важливого елемента поділу влади, що робить діяльність органів виконавчої влади більш ефективною та діє як превентивний захід забезпечення законності. Ефективність дії парламентського контролю залежить від форми та устрою державного правління. Отже, контрольна функція парламентського контролю слугує попередженням порушення законності та захистом від негативних наслідків такого порушення [9, с. 167].

Можна окреслити таку класифікацію парламентського контролю: юридичний контроль – це контроль, який здійснюється парламентом і містить у собі депутатські звернення та інтерпеляції; інформаційний – вид контролю, до форм якого можна віднести заслуховування звітів та доповідей органів публічного управління, проведення «Днів уряду»; політичний контроль – до якого можна зазначити такі форми, як звільнення посадових осіб з посад, резолюцію недовіри уряду.

Інша класифікація, яку можна зазначити, це його поділ на попередній, поточний та наступний. До попереднього можна віднести такі дії, які слугують для виконання профілактичних дій, а саме щорічне ухвалення Закону України «Про бюджет». До

поточного належать дії, пов'язані з наглядом, а саме діяльність Рахункової палати з перевірки витрачення фінансів. Наступний містить у собі постановлення недовіри уряду, перевірку дотримання законності [7, с. 18].

3. Система суб'єктів парламентського контролю

Також важливим питанням є визначення системи суб'єктів, яка складається з двох рівнів. Перший рівень – це безпосередньо парламент, що ухвалює рішення у сфері управління та може притягати до відповідальності осіб. До другого рівня входить комісії та комітети. Також виділити окремих суб'єктів щодо здійснення контролю, а саме Уповноваженого Верховної Ради з прав людини та Рахункову палату.

До функцій комітетів щодо здійснення контролю у сфері публічного управління належить здійснення аналізу практики застосування органами управління законодавчих актів.

Рахункова палата здійснює контроль за дотриманням законності у фінансовій сфері діяльності органів управління. Уповноважений Верховної Ради з прав людини слідкує за дотриманням конституційних прав людини та громадянина в галузі управління [3].

Відповідно до конституційного права на практиці і в теорії притягнення уряду до відповідальності перед парламентом повинен відбуватись після здійснення парламентського контролю за його діяльністю. Одна з таких форм контролю – інтерпеляція. Поняття інтерпеляції можна визначити так: це відповідний інструмент для реалізації парламентського контролю щодо результатів діяльності уряду, що здійснюється Верховною Радою України. Ця форма парламентського контролю полягає в тому, що є можливість звернення з колективним письмовим запитом до уряду України, його члена. Орган або особа, до якої звернулись із запитом, повинна надати письмову відповідь на запит. Право подавати колективне звернення до уряду має певна частина депутатського корпусу, опозиція. Результатом такого звернення може бути висловлення недовіри уряду. За своїм змістом інтерпеляція може адресуватись як члену уряду, так і цілому уряду. Тому в Основному законі має бути передбачена така можливість. Інтерпеляція полягає в тому, що її наслідки мають бути оприлюднені, має забезпечуватись гласність роботи законодавчої та виконавчої гілки влади, наслідки урядової діяльності та підконтрольності уряду парламентам. Значення процедури інтерпеляції виростає у випадку політичної нестабільності, коли за результатами процедури парламент може висловити вотум недовіри як члену, так і уряду в цілому. Його ефективність також пов'язана з підтримкою уряду парламентом.

Щодо контролю з боку комітетів Верховної Ради України, то вони повинні здійснювати функції контролю щодо окремих міністерств і відомств. Їхній контроль не має здійснювати кардинальні зміни у міністерствах, а це має бути у вигляді нагляду, тобто перевіряючи діяльність міністерства чи відомства, або їхніх членів, комітет не повинен ухвалювати рішення щодо кадрових змін [10, с. 42].

Ще одним видом парламентського контролю є контроль за реалізацією стратегічних актів Кабінетом Міністрів України. Є такі форми цього виду: 1) схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України. Ця форма є дуже важливою, оскільки документ є основним в роботі уряду для забезпечення реалізації внутрішньої і зовнішньої політики, яка визначена парламентом. Відповідно до законодавства України Програма діяльності уряду перед її схваленням підлягає направленню Головою Верховної Ради України для обговорення в комітети та депутатські фракції (депутатські групи). Певних вимог щодо Програми діяльності уряду законодавство не визначає, крім того, що вона має ґрунтуватися на узгоджених політичних позиціях коаліції; 2) заслуховування звітів та доповідей уряду. Ця форма контролю покликана виявити такі нюанси, як: по-перше, не своєчасність реалізації урядом заходів, визначених у Програмі діяльності; по-друге, те, що спрямованість діяльності уряду не відповідає визначеним у Програмі або інших стратегічних актах, напрямам; по-третє, невідповідність отриманих у процесі реалізації Програми діяльності уряду або інших стратегічних актів запланованим у таких актах результатам. Якщо будуть виявлені такі обставини, то виникне необхідність у коригуванні діяльності уряду або ж це може стати підставою для винесення резолюції недовіри Кабінету Міністрів України; 3) проведення «години запитань до уряду». Вона дозволяє отримувати відповідну інформацію щодо діяльності Кабінету Міністрів України, заходи що вживаються ним у відповідній сфері та інші запитання; 4) розгляд Верховною Радою України питання про відповідальність Кабінету

Міністрів України, що може бути внесене на розгляд Верховної Ради за пропозицією не менше ніж однієї третини народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради, підтриманою їхніми підписами.

Парламентський контроль може бути визнано ефективним за наявності критеріїв оцінки якості виконання урядом повноважень, що віднесені до його компетенції.

Звертаючись до аналізу відповідного питання оцінки ефективності закордонними вченими, то можна виділити такі аспекти, які потрібно проаналізувати: наявність перешкод для реалізації програми; стан реалізації програмних заходів, які визначені в певному документі; у випадку наявності перешкод необхідно зазначити дії, які потрібно вжити для реалізації програми; визначення міри очікування бажаних результатів; визначення міри задоволення інтересів та потреб суспільства у випадку реалізації програми; визначення часових меж [5].

Висновки. Отже, з вищесказаного можна зробити такий висновок, що парламентський контроль – це окремий вид державного контролю, що здійснюється відповідно до Конституції і законів України Парламентом України – Верховною Радою України для отримання відповідної інформації про діяльність інших органів влади та їх посадових осіб, та реагувати у випадках порушень з боку цих органів положень, законів та Конституції України для забезпечення та виконання принципу законності у всіх сферах державного управління. У сфері публічного управління парламентський контроль повинен реалізовуватись із дотриманням принципу законності та забезпечення поділу влади. Основні принципи діяльності можна навести такі: законності; відповідальності контролюючого органу перед суспільством і державою; професійності; неупередженості; об'єктивності; гласності; систематичності, регулярності тощо. Основними видами є такі: інформаційний контроль, політичний та юридичний, також він поділяється на попередній, поточний та наступний. До основних форм можна віднести годину запитань до уряду, контроль за стратегічними актами, інтерпеляція та інші. Тому це питання є актуальним для сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Словник української мови. Український мовно-інформаційний фонд НАН України, 2015–2021. Т. 1–11. 1385 с.
2. Берназюк І. Парламентський контроль за реалізацією стратегічних актів. *Підприємництво, господарство і право. Конституційне право*. 2017. № 6. С.153–156.
3. Парламентський контроль. Навчальний онлайн-курс 2021. URL : <https://eduhub.in.ua/files/161297160034789.pdf>.
4. Єдинак Т. С. Контроль як функція державного управління: сутність та класифікація. *Вісник Академії митної служби України*. Серія : Державне управління. 2011. № 1. С. 12–18.
5. Висновок Конституційного Суду від 14 березня 2001 р. № 1-в. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001v710-01#Text>.
6. Сучасна парадигма публічного управління : матеріали I Міжнародної науково-практ. конф. / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Стасишина А. В. ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2019. 629 с. URL: <http://eurasian-institute.org/images/conference/17.10.2019/print.pdf>.
7. Залюбовська І. К. Парламентський контроль за діяльністю органів виконавчої влади як засіб забезпечення законності у сфері державного управління : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2002. 20 с.
8. Конституція України: офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 93 с.
9. Бондаренко В. А., Пустова Н. О. Парламентський контроль у системі державного контролю. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Вип. 1. 2017. С. 159–171.
10. Журавльова Г. С. Форми та механізм парламентського контролю. *Вісник Запорізького національного університету*. 2009. № 2. С. 41–43.

Надійшла до редакції 14.04.2022

References

1. Slovyk ukrainskoi movy [Dictionary of the Ukrainian language]. Ukrainskyi movno-informatsiynyi fond NAN Ukrainy, 2015–2021. Vol. 1–11. 1385 p. [in Ukr.].
2. Bernaziuk, I. (2017) Parlamentskyi kontrol za realizatsiieiu stratchichnykh aktiv [Parliamentary control over the implementation of strategic acts]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. Konstytutsiine pravo*. № 6, pp.153–156. [in Ukr.].
3. Parlamentskyi kontrol. Navchalnyi onlain-kurs 2021 [Parliamentary control. Online training course 2021]. URL: <https://eduhub.in.ua/files/161297160034789.pdf>. [in Ukr.].
4. Yedynak, T. S. (2011) Kontrol yak funktsiia derzhavnoho upravlinnia: sutnist ta klasyfikatsiia [Control as a function of public administration: essence and classification]. *Visnyk Akademii mytnoi*

sluzhby Ukrainy. Seriya : Derzhavne upravlinnia. № 1, pp. 12–18. [in Ukr.].

5. Vysnovok Konstytutsiinoho Sudu vid 14 bereznia 2001 r. № 1-v [Opinion of the Constitutional Court dated March 14, 2001 No. 1-v]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001v710-01#Text>. [in Ukr.].

6. Suchasna paradyhma publichnoho upravlinnia [Modern paradigm of public administration] : materialy I Mizhnarodnoi nauko-vo-prakt. konf. / za nauk. red. kand. ekon. nauk, dots. Stasyshyna A. V. LNU imeni Ivana Franka. Lviv, 2019. 629 p. URL: <http://eurasian-institute.org/images/conference/17.10.2019/print.pdf>. [in Ukr.].

7. Zaliubovska, I. K. (2002) Parlamentskyi kontrol za diialnistiu orhaniv vykonavchoi vlady yak zasib zabezpechennia zakonnosti u sferi derzhavnoho upravlinnia [Parliamentary control over the activities of executive bodies as a means of ensuring legality in the sphere of public administration] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07 / Nats. Un-t «Odeska yurydycha academiia». Odesa, 20 p. [in Ukr.].

8. Konstytutsiia Ukrainy: ofits. Tekst [Constitution of Ukraine: officer. text]. Kyiv : KM, 2013. 93 p. [in Ukr.].

9. Bondarenko, V. A., Pustova, N. O. (2017) Parlamentskyi kontrol u systemi derzhavnoho kontroliu [Parliamentary control in the state control system]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Issue 1, pp. 159–169. [in Ukr.].

10. Zhuravlova, H. S. (2009) Formy ta mekhanizm parlamentskoho kontroliu [Parliamentary control in the state control system]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. № 2*, pp. 41–43. [in Ukr.].

ABSTRACT

Yuri Kozar, Maxim Garifullin. Parliamentary control in the system of public administration in Ukraine. The question of the parliamentary control in the sphere of public administration in Ukraine is very important and actual today. The main problem of the parliamentary control as the social phenomenon exists and must have the ways of the solution. During the adoption of laws, the parliament must exercise the control function for the authority of public administration as for the question of the implementation of laws, and the parliament must reveal the shortcomings and the obstacles in the implementation of laws by the authority of public administration. The parliamentary control it is designed to create the conditions that will be appropriate for the realization of laws by management bodies, and is also designed to create the conditions of the functioning of all system of executive bodies, its structures and the members of governing bodies. The parliamentary control for the public administration must be exercised within the principle of legality and the division of powers. So, in accordance with the principle of legality and the division of powers, parliament must receive all proper information about the real state of the work of the authority of public administration, about the state of the implementation of their powers, and in case of the appearance of the problems in the activity of these bodies, it must provide the appropriate conditions and it must influence their activities. This means that the parliamentary control in the sphere of public administration must have the certain methods and the ways of the influence, by means of which it will be able to carry out its control function in this sphere and it will provide the realization of citizens' rights. The research of the parliamentary control is important and actual in both theoretical and practical meanings.

The purpose of the research is to explore the legislation, the scientific visions for disclosure of the main elements of the parliamentary control in the sphere of public administration in Ukraine, the definition of the main problems and the tendency of the development of this question.

Keywords: *control, parliamentary control, public administration, types of control, principles of control, legality in the sphere of public administration.*